

UR PRESS- DEBATTEN

Kritik av förslaget till ny barnavårdslag
har försports från flera håll. I *Ny Tid* kritise-
ras förslaget bl. a. på följande sätt:

Kommittén tycks ha antagit att ansvaret för barns och ungdoms fostran helt vilar på samhället och glömt att de främst ansvariga är föräldrarna. Kan föräldrarna inte fylla sin uppgift visar det sig i att barnen spårar ur och blir fall för barnavårdsnämnden. Därav följer att det väsentliga i en barnavårdsnämnds uppgift är att ingripa för att föra urspårade barn tillrätta. — —

Man får intrycket av att samhället gör sig redo att överta ansvaret för barnens fostran från föräldrarna. Detta framgår av en paragraf i lagen som kan ge nämnden möjlighet att ingripa om den anser att de uppfostringsmetoder som föräldrarna tillämpar är oriktiga. I den ursprungliga lagen fanns en bestämmelse om att barnavårdsnämnd kunde och borde omhändertaga barn som kroppsligen vansköts av föräldrarna. Senare kom ett tillägg, väl motiverat, där det sades att nämnden kunde ingripa om sådana förhållanden rådde att barn tog psykisk skada. I det förslag som nu föreligger går man ett steg längre och talar om att nämnd skall kunna ingripa om den finner föräldrarnas uppfostringsmetoder olämpliga.

Det borde finnas, menar man i barnavårdslagen, stadgande om hur de föräldrar skall behandlas, som uppenbart försummat sin plikt — som skapat en miljö ur vilken ungdomsbrottslighet och "vilseförd ungdom" kommer. Man är å andra sidan skeptisk mot att kommittén föreslår en vidgning av barnavårdsnämndens verksamhetsområde till att omfatta allt som rör barn och ungdom. Det är att sätta allt för stor lit till nämndernas förmåga.

Kritisk är också barnavårdsdirektör Åke Bylander i *Skånska Dagbladet*. Författaren uttalar sina betänkligheter mot att man infört en ny författningssystematik. Det kommer att enormt försvåra övergångstiden, göra det besvärligt för nämnderna att finna den rätta tillämpningen.

Beträffande höjningen av åldersgränserna för ingripande vid fall av vanvård, misshandel eller liknande likaväl som vid s. k. samhällsvård finns väl ej mycket att invända. När det

gäller det s. k. koncessionssystemet för rätten att emottaga fosterbarn — tillstånd måste sökas för att få ta hand om barn upp till 16 år — betonas de stora svårigheter bl. a. kommunal-ekonomiska, som en sådan förordning kommer att innebära.

Den hårdaste kritik riktar även denne författare mot kommitténs "förslag till ingripande i syfte att förebygga hotande missförhållanden"; lagtexten talar om "påtaglig fara för" och att "det kan hållas för visst" att missförhållanden kommer att inträda.

Kommittén har i den i och för sig vällovliga avsikten att säkerställa möjligheten till ingripande på ett så tidigt stadium som möjligt, tvingats att göra indikationerna diffusare och häri torde ligga en uppenbar fara för rättssäkerheten, som i andra sammanhang av kommittén omgärdas med skyddsföreskrifter. En alldeles speciell oro finnes anledning hysa när man läser kommitténs motiv där det talas om att t.ex. brist på bestämdhet och konsekvens hos fostraren skall kunna vara tillfyllest för ett ingripande, i dess mest extrema form genom ett omhändertagande mot föräldrarnas vilja. Enligt kommittén får det icke krävas, att faran för barnet blivit ådagalagd genom begynnande missanpassning hos barnet.

De nuvarande indikationerna i barnavårdslagens 22 paragraf betraktas allmänt som fullt tillräckliga för att lösa nu berörda problem och att lätta på dessa regler får nog anses föga välbetänkt.

Kommitténs förslag om förbud för förflyttning av fosterbarn från foster- till föräldrahem eller mellan olika fosterhem går ut på att förhindra att barnet utsätts för allvarliga mentala påfrestningar. Det kommenteras:

Det torde till att börja med råda ganska delade meningar om vilka risker som i verkligheten föreligger i vad avser själva förflyttningen. Den ofta uppkommande striden mellan exempelvis den biologiska modern eller de biologiska föräldrarna å ena sidan och fostermodern eller fosterföräldrarna å den andra medför alltför lätt och alltför ofta att fosterbarnet under långa tider tvingas leva i ett psykiskt spänningstillstånd som torde vara det allvarligaste problemet i detta sammanhang. — —

Även om alltså den av kommittén föreslagna bestämmelsen rörande förflyttning av fosterbarn förefaller vara ganska vettigt formulerad — den har inom parentes väl nästan "beställts" av riksdagen — torde med fog kunna göras gällande att vi aldrig kan komma ifrån dessa mer eller mindre upprörande fall av barnförflyttningar även om vi tillför lagstiftningen de nu avsedda reglerna.

Platsbristen på våra ungdomsvårdsskolor och häktning av unga lagöverträdare har varit under debatt under de gångna månaderna. Skribenten betecknar kommitténs förslag rörande ungdomsvården som "mer än verklighetsfräm-

mande" både med tanke på att platser ständigt saknas på dessa institutioner och att de i ett tidigare betänkande föreslagna s. k. utredningshemmen aldrig kommit till stånd. Slutomdömet är hårt:

Det är ganska klart att man i ett så digert betänkande som det här gäller återfinner åtskilligt värt att ta vara på men i stort sett kan man icke med bästa vilja medge att kommitténs förslag — vare sig materiellt eller formellt — är sådant att det bör läggas till grund för lagstiftning i ämnet.

De partiellt arbetsföras problem

blev allt för sent uppmärksammat, påtalar *Stockholms-Tidningen*. Den reserv — det rör sig om cirka 1 % av befolkningen — som de arbetshämmade utgör, togs på allvar i användning först under sista krigsåren. Lönsamheten av en rehabiliterande verksamhet sedan den kommit i gång är ofrånkomlig; i USA, som årligen satsar mer än 30 miljoner dollar av offentliga medel, räknar man att varje dollar ger 10 tillbaka.

I England har situationen på arbetsmarknaden varit gynnsam för de partiellt arbetsföra som rehabiliterats. De är eftersökta. Det hän-

der ofta att de som omskolade får bättre lön än de hade före invaliditeten, då de saknade yrkesutbildning.

Vi har hunnit ett stycke på väg i Sverige mot ett effektivt system av arbetsvårdande institutioner. De frivilliga organisationerna hjälper till med den speciella utrustning, som invaliden är i behov av för att kunna tillgodogöra sig utbildningen, men vi behöver en mera positiv inställning från arbetsplatsen. Tidningen fortsätter:

Om det här i landet finns ungefär 600 platser med skyddad sysselsättning för partiellt arbetsföra, så kan behovet av sådana platser beräknas till 10.000. Det måste också konstateras att såväl privata arbetsgivare som statliga och kommunala myndigheter hittills visat en påtaglig restriktivitet mot ifrågakarande arbetskraft.

Därför är det att hoppas att den utredning, som arbetsmarknadsstyrelsen satt i gång och som närmast avser kommunernas möjligheter att skaffa fram ett ökat antal skyddade arbetsplatser för partiellt arbetsföra, skall kunna allmänt aktivisera intresset för den värdefulla arbetskraft, som här finns att ta vara på.

Som S.T. väl borde veta står sig de privata arbetsgivarna vida bättre mot kritiken än staten.

SOCIALMEDICINSK TIDSKRIFT

Redaktion och expedition: Villagatan 5, *Stockholm*.

Tel. 23 00 50 (växel). Postgiro 1179.

Redaktör och ansvarig utgivare: Dr. Erik Ilusmark.

Redaktionssekreterare: Docent Ragnar Berfenstam

★

Atergivande helt eller delvis av originalartiklar ur SMT utan angivande av källan förbjödes.

★

Prenumerationspris: helår kr 18:—, halvår kr 10:—.

Lösnummer 2:—.

ANNONSPRISER:

Omslagets andra sida, mot
ledaresidan Kr. 275:—
Helsida Kr. 250:—

Frist. halvsida kr. 150:—
Halvsida „ 130:—
Kvartsida „ 70:—
mm-pris 75 öre pr enkel spalt

Spalthöjd 210 mm
Spaltbredd 70 mm
Sidans bredd 150 mm
(2 spalter)

I ovanstående priser ingår icke kostnad för ev. framställning av klichéer. Annonsförslag och annonsrabatter lämnas på begäran av annonsavdelningen.